

Закон про матеріали Служби державної безпеки колишньої Німецької Демократичної Республіки

від 20 грудня 1991 року

Стан: серпень 2013 року

ЗМІСТ

Розділ перший

Загальні та основні положення

- § 1 Мета і сфера застосування закону
- § 2 Реєстрація, зберігання та адміністрування матеріалів Служби державної безпеки
- § 3 Права окремої особи
- § 4 Допустимість використання матеріалів Служби державної безпеки державними і недержавними органами
- § 5 Спеціальні заборони на використання [матеріалів]
- § 6 Пояснення термінів

Розділ другий

Реєстрація матеріалів Служби державної безпеки

- § 7 Виявлення матеріалів Служби державної безпеки, обов'язок повідомлення
- § 8 Обов'язок видачі матеріалів державними органами
- § 9 Обов'язок видачі матеріалів недержавними органами
- § 10 Матеріали Соціалістичної єдиної партії Німеччини, інших пов'язаних з нею партій та масових організацій, а також інші матеріали, пов'язані зі Службою державної безпеки
- § 11 Повернення та видача матеріалів інших органів влади Федеральним уповноваженим

Розділ третій

Використання матеріалів Служби державної безпеки

Перший підрозділ

Права потерпілих, третіх осіб, співробітників Служби державної безпеки і вигодоотримувачів

- § 12 Процедурні положення стосовно потерпілих, третіх осіб, співробітників і вигодоотримувачів Служби державної безпеки
- § 13 Право потерпілих і третіх осіб на отримання довідки, ознайомлення з матеріалами та їх видачу
- § 14 (вилучений)
- § 15 Право близьких родичів, зниклих безвісти або померлих на отримання довідки, ознайомлення з матеріалами та їх видачу
- § 16 Право співробітників Служби державної безпеки на отримання довідки, ознайомлення з матеріалами та їх видачу
- § 17 Право вигодоотримувачів на отримання довідки, ознайомлення з матеріалами та їх видачу
- § 18 Право на отримання довідки, ознайомлення з матеріалами та їх видачу стосовно матеріалів судів та прокуратур, переданих Службі державної безпеки

Підрозділ другий

Використання матеріалів Служби державної безпеки державними і недержавними органами

- § 19 Доступ державних і недержавних органів до матеріалів; процедурні положення
- § 20 Використання державними і недержавними органами матеріалів, які не містять персоналізованих даних щодо потерпілих або третіх осіб
- § 21 Використання державними і недержавними органами матеріалів, які містять персоналізовані дані щодо потерпілих або третіх осіб
- § 22 Використання матеріалів для цілей парламентських слідчих комітетів
- § 23 Використання матеріалів для цілей кримінального переслідування та відвернення небезпеки
- § 24 Використання матеріалів судів і прокуратури, переданих Службі державної безпеки
- § 25 Використання матеріалів для цілей розвідувальних служб
- § 26 Використання службових інструкцій, схем організаційних структур та інших матеріалів
- § 27 Повідомлення без клопотань до органів державної влади
- § 28 (вилучений)
- § 29 Цільове використання
- § 30 Повідомлення про передачу

§ 31 Судова перевірка рішень Федерального уповноваженого за заявою органів влади

Підрозділ третій

Використання матеріалів Служби державної безпеки для політичних та історичних досліджень, а також органами преси, радіо і телебачення

§ 32 Використання матеріалів для політичного та історичного аналізу

§ 32а Повідомлення

§ 33 Процедура

§ 34 Використання матеріалів органами преси, радіо, телебачення та кінематографом

Розділ четвертий

Федеральний уповноважений з матеріалів Служби державної безпеки

§ 35 Федеральний уповноважений з матеріалів Служби державної безпеки колишньої Німецької Демократичної Республіки

§ 36 Правовий статус Федерального уповноваженого

§ 37 Функції і повноваження Федерального уповноваженого

§ 37а Працевлаштування працівників Служби державної безпеки

§ 38 Уповноважені федеральних земель, відносини з Федеральним уповноваженим

§ 39 Дорадча рада

§ 39а Науково-консультативний орган

§ 40 Заходи щодо збереження матеріалів

§ 41 Автоматизовані процедури, обробка інформації за дорученням

П'ятий розділ

Прикінцеві положення

§ 42 Збори і платежі

§ 43 Пріоритет цього Закону

§ 44 Кримінально-правові норми

§ 45 Положення про штрафи

§ 46 Звільнення від відповідальності

§ 46a Обмеження основних свобод

§ 47 Скасування положень, процедура збереження статусу посадової особи

§ 48 Набуття чинності

Розділ перший:

Загальні та основні положення

§ 1 Мета і сфера застосування Закону

(1) Цей Закон регулює реєстрацію, дослідження, адміністрування та використання матеріалів Міністерства державної безпеки та його організацій-попередників і наступників (Служба державної безпеки) колишньої Німецької Демократичної Республіки з метою:

1. уможливлення для окремої людини доступу до зібраної Службою державної безпеки інформації щодо її особи, щоб вона могла з'ясувати вплив Служби державної безпеки на своє особисте життя;
2. захисту окремої людини від завдання шкоди її особистісним правам через використання зібраної Службою державної безпеки інформації щодо її особи;
3. забезпечення і сприяння історичному, політичному і юридичному дослідженню діяльності Служби державної безпеки;
4. надання в розпорядження державних і недержавних органів необхідної інформації для досягнення цілей, визначених у цьому Законі.

(2) Цей Закон стосується матеріалів Служби державної безпеки, які перебувають у розпорядженні державних органів Федерації або федеральних земель, фізичних осіб або інших недержавних організацій.

§ 2 Реєстрація, зберігання та адміністрування матеріалів Служби державної безпеки

(1) Федеральний уповноважений з матеріалів Служби державної безпеки колишньої Німецької Демократичної Республіки (Федеральний уповноважений) реєструє, зберігає, адмініструє і використовує матеріали Служби державної безпеки у відповідності до положень цього Закону.

(2) Федеральний уповноважений згідно з цим Законом із метою виконання своїх функцій може використовувати наступні дані Центрального реєстру мешканців колишньої Німецької Демократичної Республіки:

1. Прізвище, ім'я
2. Прізвище при народженні, інші прізвища
3. Місце народження
4. Особистий код

5. Останню адресу
6. Позначку «помер»

Ця інформація передається судам і органам кримінального переслідування на їх клопотання для виконання покладених на них обов'язків згідно з законодавством.

§ 3 Права окремої особи

- (1) Кожна людина має право вимагати від Федерального уповноваженого довідку про те, чи містяться у досліджених матеріалах відомості про її особу. Якщо це так, то окрема людина має право на довідку, ознайомлення з матеріалами та видачу матеріалів у відповідності до цього Закону.
- (2) Кожна людина має право використовувати інформацію та матеріали, які вона отримала від Федерального уповноваженого, в рамках загального законодавства.
- (3) Надання довідки, доступу до ознайомлення з матеріалами та їх видача не повинні завдавати шкоди переважаючим інтересам інших осіб.

§ 4 Допустимість використання матеріалів Служби державної безпеки державними і недержавними органами

- (1) Державні і недержавні органи отримують доступ до матеріалів і можуть їх використовувати лише в межах, які передбачає або вимагає цей Закон. У випадку, якщо матеріали з інформацією стосовно своєї особи добровільно надаються потерпілими, третіми особами, близькими родичами пропалих безвісти або померлих, співробітниками або вигодоотримувачами Служби державної безпеки, їх також можна використовувати для цілей, з якими вони були надані.
- (2) Якщо Федеральним уповноваженим буде встановлено, або його повідомлять, що особиста інформація в матеріалах не відповідає дійсності, або її достовірність буде оскаржуватися особою, якої стосується ця інформація, він повинен зазначити це на окремому аркуші і додати цей аркуш до матеріалів.
- (3) Якщо особиста інформація була передана на основі клопотання згідно §§ 20 – 25, і після передачі виявилася недостовірною стосовно особи, якої стосувалося це клопотання, вона підлягає виправленню у отримувача, за винятком випадків, коли вона не має значення для оцінки обставин справи.
- (4) Використання матеріалів не повинне завдавати шкоди переважаючим інтересам інших осіб.

§ 5 Спеціальні заборони на використання [матеріалів]

- (1) Забороняється використовувати особисту інформацію про потерпілих або третіх осіб, здобуту шляхом цілеспрямованого збору даних або вистежування потерпілого включно з таємним збором інформації, на шкоду цим особам. Це не стосується випадків, передбачених § 21 абз. 1 п. 2, коли дані про потерпілих чи третіх осіб з огляду на інформацію виявляються частково або повністю недостовірними.
- (2) У випадку, коли відповідна прокуратура або суд заявлять Федеральному уповноваженому, що протягом певного часу використання матеріалів зашкодить

проведенню кримінального провадження, використання цих матеріалів на цей час не допускається. Це не стосується випадків, коли цим в неприпустимий спосіб буде обмежена реалізація прав особи. У такому випадку використання матеріалів відбувається за узгодження з прокуратурою або судом.

Стаття 6. Пояснення термінів

(1) Матеріали Служби державної безпеки – це:

1. будь-які носії інформації незалежно від способу збереження інформації, зокрема
  - а) папки з документами, файли, документальні матеріали, карти, схеми, фільми, відео-, аудіо- та інші записи;
  - б) їх копії, стенограми та інші дублікати, а також
  - с) необхідні для аналізу даних допоміжні засоби, зокрема програми для автоматизованої обробки даних,

якщо вони були створені у Службі державної безпеки або у відділі 1 кримінальної поліції Народної поліції, потрапили у їхнє розпорядження або були передані їм для використання;

2. передані Службі державної безпеки справи судів та прокуратури.

(2) До матеріалів не належать:

1. листи Служби державної безпеки включно з додатками, які вона надіслала іншим державним і недержавним органам, якщо ті юридично або фактично не мали щодо Служби державної безпеки директивних повноважень;
2. матеріали, які з підстав компетенції були передані або повернені іншим органам влади, і в яких відсутні свідчення про те, що Служба державної безпеки вжила або ініціювала проведення відповідних заходів;
3. матеріали, обробка яких закінчилась до 8 травня 1945 року і в яких відсутні свідчення про те, що Служба державної безпеки використовувала їх поза межами архівного дослідження;
4. предмети та матеріали, які були незаконно вилучені Службою державної безпеки у потерпілих або третіх осіб або приховані від них.

(3) Потерпілими вважаються особи, стосовно яких Служба державної безпеки збирала інформацію шляхом цілеспрямованого збору даних або стеження включно з таємним збором інформації. Пункт 1 не застосовується стосовно:

1. співробітників Служби державної безпеки, якщо збір інформації здійснювався лише з метою підготовки до вербування та вербування або лише для контролю їх діяльності на користь Служби державної безпеки, а також
2. стосовно вигодоотримувачів, якщо збирання інформації слугувало лише підготовці до вербування або лише контролю їх поведінки з огляду на надання їм привілеїв.

(4) Співробітниками Служби державної безпеки є штатні та неофіційні співробітники.

1. Штатними співробітниками є особи, які перебували в офіційних трудових або службових відносинах з Службою державної безпеки та офіцери Служби державної безпеки зі спеціальними завданнями.

2. Неофіційними співробітниками є особи, які виявили готовність надавати інформацію Службі державної безпеки.

(5) Положення про співробітників Служби державної безпеки відповідно застосовуються до:

1. осіб, які юридично або фактично мали директивні повноваження стосовно співробітників Служби державної безпеки при виконанні ними діяльності на користь Служби державної безпеки ;
2. неофіційних співробітників сектору 1 карного розшуку Народної поліції.

(6) Вигодоотримувачами є особи, які:

1. отримували суттєве сприяння з боку Служби державної безпеки, зокрема щодо забезпечення кар'єрних та інших економічних вигод;
2. були виведені з-під кримінальної відповідальності самою Службою державної безпеки або на її спонукання;
3. сприяли, готували та скоювали кримінальні злочини зі знання, неперешкоджання або підтримки Служби державної безпеки;

(7) Треті особи – це інші особи, через яких Служба державної безпеки збирала інформацію.

(8) Питання про те, чи були особи співробітниками Служби державної безпеки, вигодоотримувачами, потерпілими або третіми особами, встановлюється окремо щодо кожної інформації. Для такого встановлення визначальне значення має те, з яким цільовим призначенням цю інформацію включали в матеріали.

(9) Використання матеріалів охоплює передачу документів, передачу даних з документів, а також іншу обробку і користування інформацією. Якщо в цьому пункті не встановлено інше, діють визначення термінів у §§ 2 і 3 Федерального Закону про захист інформації з тим застереженням, що до недержавних організацій належать також і релігійні громади.

Розділ другий

Реєстрація матеріалів Служби державної безпеки

Стаття 7 Виявлення матеріалів Служби державної безпеки, обов'язок повідомлення

(1) Всі органи влади зобов'язані підтримувати Федерального уповноваженого у проведенні розслідувань з метою виявлення матеріалів Служби державної безпеки та у передачі матеріалів в його розпорядження. Якщо їм стане відомо, або якщо при виконанні своїх функцій вони встановлять, що у їхньому розпорядженні перебувають матеріали Служби державної безпеки або копії, екземпляри чи інші дублікати таких матеріалів, вони зобов'язані негайно повідомити про це Федерального уповноваженого.

(2) Федеральний уповноважений за погодженням з органом влади може ознайомитися з його реєстрами, архівами та іншими збірками інформації у разі, якщо існує достатньо доказів наявності у них матеріалів Служби державної безпеки.

(3) Фізичні особи та недержавні організації зобов'язані негайно повідомити Федерального уповноваженого про те, що у них знаходяться матеріали Служби державної безпеки або копії, екземпляри та інші дублікати таких матеріалів відразу ж, як вони про це дізнаються.

Стаття 8   Обов'язок видачі матеріалів державними органами

(1) На вимогу Федерального уповноваженого будь-який орган влади зобов'язаний невідкладно передати матеріали Служби державної безпеки, які перебувають у їхньому розпорядженні, включно з їх копіями, екземплярами та іншими дублікатами.

(2) Якщо орган влади потребує ці матеріали для виконання покладених на нього в рамках цільового виконання функцій згідно §§ 20 по 23 і 25, він може залишити собі дублікати цих матеріалів. Оригінали матеріалів можуть бути залишені лише в окремих випадках, якщо це є безумовно необхідним для виконання функцій. У такому разі Федеральному уповноваженому на його вимогу передаються дублікати.

(3) Розвідувальні служби Федерації та федеральних земель зобов'язані передавати Федеральному уповноваженому матеріали про потерпілих повністю і без жодних замін.

Стаття 9 Обов'язок видачі матеріалів недержавними органами

(1) Будь-яка фізична особа чи недержавна організація повинна негайно передати Федеральному уповноваженому матеріали Служби державної безпеки на його вимогу, якщо ті не є власністю фізичної особи чи недержавної організації. Обов'язок доведення набуття власності покладається на фізичну особу чи недержавну організацію. З права власності фізичної особи чи недержавної організації на матеріали можна виходити щодо матеріалів, зазначених у § 10 абз. 4, які були створені особисто.

(2) Якщо матеріали підлягають видачі Федеральному уповноваженому, то йому передаються також копії та інші дублікати цих матеріалів.

(3) Будь-яка фізична особа та будь-яка недержавна організація повинні переуступити Федеральному уповноваженому на його вимогу матеріали Служби державної безпеки, які перебувають у їх власності, для виготовлення копій та інших дублікатів.

Стаття 10   Матеріали Соціалістичної єдиної партії Німеччини, інших пов'язаних з нею партій та масових організацій, а також інші матеріали, пов'язані зі Службою державної безпеки

(1) З метою виконання своїх функцій Федеральний уповноважений може вимагати від відповідних органів надання інформації щодо характеру, змісту та місця зберігання матеріалів Соціалістичної єдиної партії Німеччини, інших пов'язаних з нею партій та масових організацій колишньої Німецької Демократичної Республіки.

(2) Федеральний уповноважений може вимагати ознайомлення з матеріалами. Йому необхідно надавати підтримку у пошуку необхідних матеріалів.

(3) На вимогу Федерального уповноваженого йому необхідно надавати дублікати матеріалів, які пов'язані з діяльністю Служби державної безпеки і які потрібні йому для виконання покладених на нього обов'язків. Дублікати стають частиною матеріалів згідно § 6 абз. 1.

(4) Абзаци з 1 по 3 відповідно застосовуються щодо матеріалів, які з очевидністю виникли в результаті взаємодії інших державних або недержавних організацій колишньої Німецької Демократичної Республіки зі Службою державної безпеки, на її спонукання або з метою виконання її розпоряджень або вказівок.

Стаття 11 Повернення та видача матеріалів інших органів влади Федеральним уповноваженим

(1) Федеральний уповноважений зобов'язаний повернути матеріали інших відомств відповідним органам влади, якщо в них не міститься ознак того, що Служба державної безпеки вживала або ініціювала проведення певних заходів:

1. на вимогу, або
2. якщо він при виконанні своїх функцій виявить наявність таких матеріалів.

Федеральний уповноважений може залишити у своїх матеріалах дублікати цих документів.

(2) Федеральний уповноважений зобов'язаний передати міністру внутрішніх справ або компетентним відомствам федеральних земель документи органів Федерації, федеральних земель, а також матеріали їхніх розвідувальних служб, яким присвоєно ступінь секретності «таємно» та вище. Федеральний уповноважений може залишити у своїх матеріалах дублікати цих документів. Документи міждержавних або наддержавних організацій та іноземних держав, яким присвоєно гриф «таємно» або «конфіденційно» та вище, і щодо захисту яких Федеративна Республіка Німеччина взяла на себе зобов'язання на основі міжнародно-правових угод, підлягають передачі Федеральному міністру внутрішніх справ як національному органу зі збереження таємниці.

(3) Матеріали щодо виробничих споруд, технологічних процесів та екологічного забруднення територій промислових підприємств, які повністю або частково підпорядковувалися Службі державної безпеки, підлягають передачі особі, яка має право розпорядження на даний момент. Федеральний уповноважений може залишити у своїх матеріалах дублікати цих документів.

(4) Федеральний уповноважений зобов'язаний передати матеріали про об'єкти та інші предмети, зокрема плани креслень, плани інженерних комунікацій та телефонних ліній особі, яка має право розпорядження на даний момент. Федеральний уповноважений може залишити у своїх матеріалах дублікати цих документів.

(5) При прийнятті на державну службу штатних співробітників Служби державної безпеки або при подальшому їх використанні на державній службі, кадрова документація, яка велася щодо них, підлягає передачі у необхідних обсягах відповідному органу, що веде кадрові справи. Федеральний уповноважений може залишити у своїх матеріалах дублікати цих документів.

(6) У випадках, коли колишні співробітники Служби державної безпеки отримують пенсійне забезпечення, кадрова документація, яка велася щодо них, підлягає передачі у необхідних обсягах органу пенсійного забезпечення. Федеральний уповноважений може залишити у своїх матеріалах дублікати цих документів.

Розділ третій

Використання матеріалів Служби державної безпеки

Перший підрозділ

Права потерпілих, третіх осіб, співробітників Служби державної безпеки і вигодоотримувачів

§ 12 Процедурні положення стосовно потерпілих, третіх осіб, співробітників і вигодоотримувачів Служби державної безпеки

(1) Заява на отримання інформації, ознайомлення з матеріалами або видачу матеріалів подається у письмовій формі. Заявник повинен засвідчити свою особу шляхом підтвердження з боку компетентного органу федеральної землі, а у разі, коли він діє як законний представник, пред'явити відповідну довіреність на представництво. Якщо заява подається уповноваженою особою, яка має докази своїх повноважень, надання довідки, ознайомлення з матеріалами або їх видача стосується:

1. потерпілих, третіх осіб, співробітників, вигодоотримувачів або
2. їхнього адвоката, якщо той має на це прями уповноваження.

Якщо особа, яка має право на ознайомлення з матеріалами, залежить від сторонньої допомоги, її може супроводжувати довірена особа. Потреба у сторонній допомозі має бути підтверджена доказами. Федеральний уповноважений може відхилити супроводжуючу особу, якщо це буде виправданим з огляду на особливі підстави.

(2) Федеральний уповноважений надає довідку у письмовій формі за винятком окремих випадків, коли доцільно надати довідку в іншій формі. Рішення щодо цього ухвалюється Федеральним уповноваженим в межах належного розсуду.

(3) Якщо у заяві на отримання довідки вказується на першочерговість її розгляду, необхідно викласти причини такої терміновості. Про терміновість можна говорити у випадку, коли довідка потрібна для цілей реабілітації, відшкодування, запобігання порушенню особистих прав або зняття звинувачень у співпраці зі Службою державної безпеки.

(4) Для ознайомлення надаються оригінали матеріалів або їх дублікати. Якщо матеріали крім відомостей стосовно особи заявника містять інформацію про інших потерпілих чи третіх осіб, можливість ознайомлення з оригіналами матеріалів надається лише тоді, коли:

1. інші потерпілі або треті особи надали на це свою згоду, або
2. не можливо відділити інформацію про інших потерпілих або третіх осіб, або це вимагатиме непропорційних затрат і відсутні підстави припускати, що право на ознайомлення переважають варті захисту інтереси інших потерпілих або третіх осіб у збереженні таємниці.

В решті випадків надається можливість ознайомлення з дублікатами, в яких анонімізовані особисті дані інших потерпілих чи третіх осіб. Ознайомлення з матеріалами відбувається у центральній установі або в одній із її філіалів.

(5) Матеріали надаються лише у вигляді дублікатів, в яких анонімізовані дані інших потерпілих чи третіх осіб. Якщо решту матеріалів знайти не можливо або це

потребуватиме непропорційних затрат, право на ознайомлення та видачу матеріалів розповсюджується на дублікати та облікові картки, які використовуються для аналізу матеріалів і в яких міститься персоналізована інформація про заявника.

§ 13 Право потерпілих і третіх осіб на довідку, ознайомлення з матеріалами та їх видачу

(1) На заяву потерпілих їм надається інформаційна довідка про наявні і досліджені матеріали щодо їх особи. У заяві необхідно навести дані, які уможливають знаходження матеріалів. Метою отримання довідки вказувати не обов'язково.

(2) Інформаційна довідка включає опис наявних і досліджених матеріалів щодо особи потерпілого та відтворює їх основний зміст. На початку довідка може обмежитися повідомленням про наявність матеріалів та можливість ознайомлення з ними потерпілого.

(3) На заяву потерпілого йому надається можливість ознайомитися з наявними і дослідженими матеріалами щодо його особи.

(4) На заяву потерпілого йому видаються дублікати матеріалів. У дублікатах необхідно анонімізувати особисту інформацію щодо інших потерпілих або третіх осіб.

(5) Якщо у наявних і досліджених матеріалах щодо особи потерпілого, з якими потерпілий ознайомився або отримав їх дублікати, містяться псевдоніми співробітників Служби державної безпеки, які збирали або використовували інформацію про нього або які керували цими співробітниками, потерпілому на його вимогу необхідно повідомити прізвища співробітників та інші ідентифікаційні дані про них, якщо їх можна чітко встановити на основі матеріалів Служби державної безпеки. Речення 1 застосовується також і щодо інших осіб, які писали доноси на потерпілого, якщо зміст доносів міг завдати шкоди потерпілому. Інтереси співробітників та донощиків щодо збереження таємниці прізвищ не суперечить повідомленню прізвищ.

(6) Абзац 5 речення 1 і 2 не застосовуються, якщо співробітник Служби державної безпеки або донощик на момент здійснення своєї діяльності проти потерпілого не досяг 18-річного віку.

(7) Стосовно третіх осіб діють абзаци з 1 по 6 відповідно, за умови, що заявник повинен повідомити дані, які уможливають знаходження документів. Довідка надається лише у тому випадку, якщо необхідні для цього зусилля не виходять за межі співмірності із оголошеним заявником інтересом в отриманні інформації.

§ 14 (скасовано)

§ 15 Право близьких родичів зниклих безвісти або померлих на отримання інформації, ознайомлення з матеріалами та їх видачу

(1) Близьким родичам на їх заяву довідка надається з метою:

1. реабілітації безвісти пропалих або померлих;
2. захисту особистих прав безвісти пропалих або померлих, зокрема для з'ясування звинувачень у співпраці зі Службою державної безпеки;
3. з'ясування долі безвісти пропалих або померлих.

Близьким родичам в розумінні абзацу 3 довідка на їх заяву надається у випадку, якщо вони доведуть інші правомірні інтереси в розумінні § 1 абз. 1 п. 1 і цим не будуть порушені переважаючі та гідні захисту інші інтереси. У заяві відповідно до речення 1 або речення 2 необхідно підтвердити доказами мету, з якою вони мають намір отримати довідку, та довести родинний зв'язок з пропалою безвісти чи померлою особою.

(2) § 13 абз. 1 речення 2 та абз. з 2 по 6 діють відповідно.

(3) Близькими родичами є члени подружжя, діти, внуки, батьки, брати і сестри. Близькими родичами стосовно біологічних батьків вважаються також усиновлені діти, а також біологічні батьки усиновлених дітей у випадку, коли не можна виключити впливу Служби державної безпеки на усиновлення або на долю біологічних батьків.

(4) Близькими родичами будуть вважатися також родичі до третього ступеня у випадку, якщо вони доведуть, що відсутні родичі в розумінні абзацу 3.

(5) Абзац 1 не застосовується, якщо пропалий безвісти або померлий залишив інше заповідальне розпорядження або якщо з інших обставин чітко впливає їх протилежна воля.

Стаття 16 Право співробітників Служби державної безпеки на отримання довідки, ознайомлення з матеріалами та їх видачу

(1) Співробітникам Служби державної безпеки на їх заяву надається довідка про особисті дані, які містяться у персональних справах, які велися щодо них.

(2) Крім того, інформаційна довідка може містити опис характеру і обсягу діяльності, кола осіб, про які склалися звіти, а також частоту складання звітів.

(3) Співробітнику на його заяву надається можливість ознайомлення з персональною справою, що велася щодо нього. Стаття 12 абз. 4 речення 2 № 2 не застосовується.

(4) На заяву співробітника йому може бути надана довідка зі звітів, які він складав, та можливість ознайомлення з ними за умови, що він доведе існування у нього правового інтересу стосовно цих матеріалів. У разі наявності переважаючого інтересу потерпілих або третіх осіб у збереженні таємниці це положення не застосовується.

(5) На заяву співробітника йому видаються дублікати справ, що велися щодо його особи. У дублікатах необхідно анонімізувати персональні дані щодо потерпілих та третіх осіб.

Стаття 17 Право вигодоотримувачів на отримання довідки, ознайомлення з матеріалами та їх видачу

(1) Стосовно права вигодоотримувачів на отримання довідки, ознайомлення з матеріалами та їх видачу застосовується § 16 абз. 1, 3 та 5 відповідно.

(2) Вигодоотримувач повинен вказати дані, які уможливають знаходження інформації.

(3) Абзац 1 не застосовується у випадку, якщо відповідний вищий федеральний орган або відповідний земельний орган заявить Федеральному уповноваженому, що з огляду на переважаючий державний інтерес необхідно відмовити у наданні довідки, ознайомленні з матеріалами або видачі матеріалів.

Стаття 18 Право на отримання довідки, ознайомлення з матеріалами та їх видачу стосовно матеріалів судів та прокуратур, переданих Службі державної безпеки

Право на отримання довідки, ознайомлення з матеріалами та їх видачу стосовно матеріалів судів та прокуратури, які зберігаються у Федерального уповноваженого, регулюється замість § 12 абз. з 4 по 6 і §§ 13, з 15 по 17 і 43 процедурними положеннями відповідних законів.

Підрозділ другий

Використання матеріалів Служби державної безпеки державними і недержавними органами

§ 19 Доступ державних і недержавних органів до матеріалів, процедурні положення

(1) Федеральний уповноважений оприлюднює повідомлення для державних і недержавних органів, надає їм можливість ознайомитися з матеріалами і передає їм матеріали у тій мірі, в якій це допускається положеннями §§ з 20 по 23, 25 і 26. У випадках, передбачених § 20 абз. 1 № 6 літери з «с» по «h», № 7 літери з «b» по «f» - якщо відсутні дані про неофіційну діяльність на користь Служби державної безпеки або іншої іноземної розвідувальної служби після 31 грудня 1975 року – оприлюднення повідомлення, надання можливості ознайомлення та видача матеріалів не відбуваються. Речення 2 не застосовується, якщо з матеріалів випливають свідчення про те, що співробітник у зв'язку зі своєю неофіційною діяльністю скоїв злочин або порушив засади людяності або правової держави.

(2) Клопотання можуть подаватися Федеральному уповноваженому відповідним державним органом, який відповідає за виконання відповідних функцій. Якщо клопотання подається від імені недержавного органу, заявник має письмово довести свої повноваження, вказавши при цьому правові підстави.

(3) Федеральний уповноважений перевіряє, чи стосується клопотання про повідомлення, ознайомлення або видачу матеріалів допустимої мети використання, чи не виходить воно за межі функцій заявника і наскільки використання [отриманих даних] є необхідним для досягнення вказаної мети. Якщо клопотання надходять з судів, прокуратури та органів поліції, яка виступає в ролі допоміжного органу прокуратури, Федеральний уповноважений здійснює перевірку допустимості лише у випадку наявності підстав.

(4) Федеральний уповноважений оприлюднює повідомлення у письмовому вигляді за винятком окремих випадків, коли доречною буде інша форма. Рішення щодо цього ухвалюється Федеральним уповноваженим в межах належного розсуду

(5) Якщо у клопотанні про повідомлення вказується на першочерговість розгляду, необхідно обґрунтувати його особливу невідкладність. Про невідкладність можна говорити:

1. якщо інформація потрібна для цілей реабілітації, відшкодування, запобігання порушенням особистих прав або зняття звинувачень у співпраці зі Службою державної безпеки;
2. при розшуку, реєстрації та збереженні майна колишньої Німецької Демократичної Республіки та колишніх суб'єктів права з місцезнаходженням у своєму регіоні, а також майна, яке було підпорядковане відділу комерційної координації;

3. при перевірці осіб у випадках, передбачених § 20 абз. 1 № 6, 7, 11 і 12 та § 21 абз. 1 номери з 6 по 9;
4. при кримінальному переслідуванні та відверненню небезпеки у випадках, передбачених § 23 абз, 1 речення 1 №1 літера «а» та «б» та № 2.

(6) Можливість ознайомлення надається у випадку, коли повідомлення виявляється недостатнім. § 12 абз. 4 діє відповідно з тією умовою, що на місці заявника виступає особа, якої стосується клопотання.

(7) Матеріали підлягають видачі у разі, якщо орган, який звернувся з клопотанням, аргументовано пояснив, що повідомлення і ознайомлення з матеріалами є недостатніми або що ознайомлення потребуватиме непропорційних затрат. Оригінали матеріалів видаються лише тоді, коли це необхідно, зокрема, з метою доказування. Їх повертають Федеральному уповноваженому відразу ж після того, як зникає потреба у їх використанні. Якщо матеріали крім особистої інформації про осіб, яких стосувалося клопотання, містять подібну інформацію про інших потерпілих або третіх осіб, застосовується § 12 абз. 4 речення 2 і 3 відповідно.

(8) У випадках, передбачених § 20 абз. 1 № 6, 7, 11 та 12 і § 21 абз. 1 від № 6 до № 9, у повідомленні, ознайомленні та видачі матеріалів відмовляється у разі, якщо:

1. інформація стосується діяльності під час проходження строкової військової служби по закону у збройних силах колишньої НДР або прирівняної до військової іншої служби поза Міністерством державної безпеки, при цьому не повідомлялася інформація персонального характеру і після проходження служби діяльність не продовжувалася, або
2. зі змісту досліджених матеріалів випливає, що попри зобов'язання до співробітництва інформація не постачалася.

Абзац 3 речення 1 без змін.

Стаття 20 Використання державними і недержавними органами матеріалів, які не містять персоналізованих даних щодо потерпілих або третіх осіб

(1) Матеріали, які не містять персоналізованих даних про потерпілих або третіх осіб, можуть використовуватися державними і недержавними органами у необхідних обсягах з наступною метою:

1. Реабілітація потерпілих, безвісти пропалих та померлих, відшкодування, виплата забезпечення згідно з Законом про допомогу в'язням;
2. Захист особистих прав;
3. З'ясування долі безвісти пропалих та випадків нерозкритих смертей;
4. Призупинення соціальних виплат згідно Закону про призупинення соціальних виплат, а також скорочення або позбавлення або призупинення виплат, які підпадають під дію Закону про призупинення соціальних виплат;
5. Знаходження, реєстрація та збереження майна колишньої Німецької Демократичної Республіки та колишніх суб'єктів права з місцезнаходженням у своєму регіоні, а також майна, яке підпорядковувалося відділу комерційної координації;
6. Перевірка наступних категорій осіб у відповідності з діючими у цій галузі положеннями та з їхнього відома для встановлення їх причетності до штатної або неофіційної роботи на Службу державної безпеки за винятком діяльності на користь Служби державної безпеки до досягнення 18-річного віку:

- a) члени Федерального уряду або земельного уряду, а також інші особи, які перебувають на державній службі;
- b) депутати, члени представництв місцевих громад, виборні чиновники місцевого рівня, а також мери на громадських засадах та відповідні представники частин громад;
- c) чиновники, яких можна у будь-який час відправити в тимчасову відставку, а також службовці на відповідній посаді;
- d) службовці державних органів, які обіймають посади з оплатою по тарифній сітці A9, шкалі окладів E9 або вищих тарифних сіток та шкали окладів, які в незалежності від зазначених в № 7 випадків виконують управлінські функції, а також призначені державними органами члени представницьких і наглядових органів на підприємствах, в яких абсолютна більшість часток або абсолютна більшість публічних голосів належить державному сектору; крім того, можуть бути перевірені всі співробітники на державній службі, якщо факти підтверджують підозру у штатній або неофіційній діяльності на користь Міністерства державної безпеки колишньої Німецької Демократичної Республіки;
- e) професійні судді та судді на громадських засадах;
- f) військовослужбовці, які обіймають посади зі шкалою окладу A 13 або вище, які виконують управлінські функції, а також старші офіцери, які обіймають посади зі значним зовнішнім впливом на інтегрований сектор (в країні і за кордоном), на посаді аташе або на інших посадах за кордоном;
- g) члени президії та правління, а також провідні службовці Німецького Олімпійського спортивного союзу, його головних організацій та олімпійських баз, представники німецького спорту у міжнародних органах, а також тренери та відповідальні куратори членів національних збірних Німеччини;
- h) особи, які претендують на посади, функції чи прийняття на роботу у зазначених у пунктах з «а» по «g» випадках.

Встановлення причетності може стосуватися і діяльності на користь закордонної розвідки.

7. Перевірка наступних категорій осіб у відповідності з діючими у цій галузі положеннями та з їхнього відома для встановлення їх причетності до штатної або неофіційної роботи на Службу державної безпеки за винятком діяльності на користь Служби державної безпеки до досягнення 18-річного віку:
- a) члени дорадчої ради відповідно до § 39 та науково-консультативної ради відповідно до § 39а;
  - b) Федеральний уповноважений і його співробітники;
  - c) земельні уповноважені відповідно до § 38 та їх співробітники
  - d) співробітники державних органів, які займаються опрацюванням заяв у відповідності до Закону про реабілітацію згідно кримінального, адміністративного та професійного права;
  - e) службовці та співробітники на громадських засадах, а також члени органів тих інших організацій, які опікуються дослідженням діяльності Служби державної безпеки або механізмів панування в колишній Німецькій Демократичній республіці або в колишній радянській окупаційній зоні;
  - f) особи, які у зазначених вище випадках претендують на посаду, функцію або прийняття на роботу.

Встановлення причетності може стосуватися і діяльності на користь закордонної розвідки.

8. Процедура видачі або вилучення дозволу згідно Закону про зброю, Федерального закону про мисливство, Закону про вибухові речовини, Закону про контроль за озброєннями та Закону про зовнішньоекономічну діяльність, якщо з матеріалів впливають дані про особисту надійність колишніх співробітників Служби державної безпеки;
9. Визнання стажу, виплата і перерахунок пенсій колишніх співробітників Служби державної безпеки;
10. Справи про нагороди;
11. Перевірка на безпеку осіб з їхнього відома відповідно до федерального і земельних законів про перевірку на безпеку для встановлення того, чи були вони штатними або неофіційними співробітниками Служби державної безпеки, за винятком діяльності на Службу державної безпеки до досягнення 18-річного віку; встановлення причетності може стосуватися і діяльності на користь закордонної розвідки.
12. Перевірка біографічних даних осіб з їхнього відома відповідно до § 7 Закону про безпеку на повітряному транспорті та § 12b абзац 2 речення 3 Закону про атомну енергію, а також § 5 абзац 1 № 6, § 7 абзац 3 № 3 Постанови про перевірку біографічних даних для роботи у атомній промисловості для встановлення того, чи були вони штатними або неофіційними співробітниками Служби державної безпеки, за винятком діяльності на Службу державної безпеки до досягнення 18-річного віку; встановлення причетності може стосуватися і діяльності на користь закордонної розвідки.

(2) § 26 залишився без змін

(3) Використання у зазначених у абзаці 1 № 6 цілях після 31 грудня 2019 року не допускається. Матеріали щодо довідок та повідомлень, які у зв'язку з минулими перевірками зібрані у запитуючої сторони, належить запропонувати федеральному архіву, відповідному земельному або комунальному архіву, або – якщо йдеться про депутатів Бундестагу – архіву Німецького Бундестагу.

§ 21 Використання державними і недержавними органами матеріалів, які містять персоналізовані дані щодо потерпілих або третіх осіб

(1) Матеріали, які містять персоналізовані дані щодо потерпілих і третіх осіб, можуть використовуватися державними і недержавними органами у необхідних обсягах для наступних цілей:

1. Реабілітація потерпілих, безвісти пропалих та померлих, відшкодування, виплата забезпечення згідно Закону про допомогу в'язням;
2. Захист особистих прав;
3. З'ясування долі безвісти пропалих та випадків нерозкритих смертей;
4. Призупинення соціальних виплат згідно Закону про призупинення соціальних виплат, а також скорочення або позбавлення, або призупинення виплат, які підпадають під дію Закону про призупинення соціальних виплат;
5. Знаходження, реєстрація та збереження майна колишньої Німецької Демократичної Республіки та колишніх суб'єктів права з місцезнаходженням у своєму регіоні, а також майна, яке підпорядковувалося відділу комерційної координації;
6. Перевірка наступних категорій осіб у відповідності з діючими у цій галузі положеннями та з їхнього відома для встановлення їх причетності до штатної або

неофіційної роботи на Службу державної безпеки за винятком діяльності на користь Служби державної безпеки до досягнення 18-річного віку:

- a) члени Федерального уряду або земельного уряду, а також інші особи, які перебувають на державній службі;
- b) депутати, члени представництв місцевих громад, виборні чиновники місцевого рівня, а також мери на громадських засадах та відповідні представники частин громад;
- c) чиновники, яких можна у будь-який час відправити в тимчасову відставку, а також службовці на відповідній посаді;
- d) службовці державних органів, які обіймають посади з оплатою по тарифній сітці А9, шкалі окладів Е9 або вищих тарифних груп та шкали окладів, які незалежної від зазначених в № 7 випадків виконують управлінські функції, а також призначені державними органами члени представницьких і наглядових органів на підприємствах, в яких абсолютна більшість часток або абсолютна більшість публічних голосів належить державному сектору; крім того, можуть бути перевірені всі співробітники на державній службі, якщо факти підтверджують підозру у штатній або неофіційній діяльності на користь Міністерства державної безпеки колишньої Німецької Демократичної Республіки;
- e) професійні судді та судді на громадських засадах;
- f) військовослужбовці, які обіймають посади зі шкалою окладу А 13 або вище, які виконують управлінські функції, а також старші офіцери, які обіймають посади зі значним зовнішнім впливом на інтегрований сектор (в країні і за кордоном), на посаді аташе або на інших посадах за кордоном;
- g) члени президії та правління, а також провідні службовці Німецького Олімпійського спортивного союзу, його головних організацій та олімпійських баз, представники німецького спорту у міжнародних органах, а також тренери та відповідальні куратори членів національних збірних Німеччини;
- h) особи, які претендують на посади, функції чи прийняття на роботу у зазначених у пунктах з «а» по «g» випадках.

Встановлення причетності може стосуватися і діяльності на користь закордонної розвідки.

7. Перевірка наступних категорій осіб у відповідності з діючими у цій галузі положеннями та з їхнього відома для встановлення їх причетності до штатної або неофіційної роботи на Службу державної безпеки, якщо встановлення причетності не можливе на основі зазначених у § 20 матеріалів та за винятком діяльності на користь Служби державної безпеки до досягнення 18-річного віку:
  - a) члени дорадчої ради відповідно до § 39 та науково-консультативної ради відповідно до § 39а;
  - b) Федеральний уповноважений і його співробітники;
  - c) земельні уповноважені відповідно до § 38 та їх співробітники
  - d) співробітники державних органів, які займаються опрацюванням заяв у відповідності до Закону про реабілітацію згідно кримінального, адміністративного та професійного права;
  - e) службовці та співробітники на громадських засадах, а також члени органів організацій, які опікуються дослідженням діяльності Служби державної безпеки або механізмів панування у колишній Німецькій Демократичній Республіці або у колишній радянській окупаційній зоні;
  - f) особи, які у зазначених вище випадках претендують на посаду, функцію або прийняття на роботу.

Встановлення причетності може стосуватися і діяльності на користь закордонної розвідки.

8. Перевірка на безпеку осіб з їхнього відома відповідно до федерального і земельних законів про перевірку на безпеку для встановлення того, чи були вони штатними або неофіційними співробітниками Служби державної безпеки, за винятком діяльності на Службу державної безпеки до досягнення 18-річного віку; встановлення причетності може стосуватися і діяльності на користь закордонної розвідки;
9. Перевірка біографічних даних осіб з їхнього відома відповідно до § 7 Закону про безпеку на повітряному транспорті та § 12 Закону про атомну енергію, а також § 5 абзац 1 № 6, § 7 абзац 3 № 3 Постанови про перевірку біографічних даних для роботи у атомній промисловості для встановлення того, чи були вони штатними або неофіційними співробітниками Служби державної безпеки, за винятком діяльності на Службу державної безпеки до досягнення 18-річного віку; встановлення причетності може стосуватися і діяльності на користь закордонної розвідки.

(2) Окрема заборона використання згідно § 5 абз. 1 залишається в силі.

(3) Використання у зазначених у абзаці 1 № 6 цілях після 31 грудня 2019 року не допускається. Матеріали щодо довідок та повідомлень, які у зв'язку з минулими перевірками зібрані у запитуючої сторони, належить запропонувати федеральному архіву, відповідному земельному або комунальному архіву, або – якщо йдеться про депутатів Бундестагу – архіву Німецького Бундестагу.

§ 22 Використання матеріалів для цілей парламентських слідчих комітетів

(1) Право на збирання доказів слідчими комітетами парламенту згідно статті 44 абз. 1 і 2 Основного Закону поширюється також і на матеріали Служби державної безпеки.

(2) Абзац 1 застосовується також і щодо парламентських слідчих комітетів федеральних земель.

§ 23 Використання матеріалів для цілей кримінального переслідування та відвернення небезпеки

(1) Матеріали, які містять персональні дані про потерпілих або третіх осіб, можуть використовуватися у необхідних обсягах:

1. для переслідування
  - а) злочинів, пов'язаних з діяльністю режиму колишньої Німецької Демократичної Республіки, зокрема злочинів у зв'язку з діяльністю Служби державної безпеки, інших органів безпеки, кримінального переслідування та виконання покарань, а також судів;
  - б) злочинів, передбачених §§ 211, 212, 239а, 239б, з 306 по 306с, з 307 по 309, 313, 314 та 316с Кримінального кодексу, а також злочини згідно:
    - аа) § 6 Міжнародного кримінального кодексу;
    - bb) §§ 51, 52 абз. 1 № 1, 2 літери «с» і «d», а також абз. 5 і 6 Закону про зброю;
    - сс) § 19 абз. з 1 по 3, § 20 абз. 1 і 2, відповідно у поєднанні з § 21 та § 22а абз. 1 – 3 Закону про контроль над озброєннями;

- dd) § 29 абз. 3 речення 2 № 1, § 29а абз. 1 № 2, а також § 30 абз. 1 № 1 і 2 Закону про наркотичні речовини;
  - ee) § 30 абз. 1 № 4 Закону про наркотичні речовини у випадку, коли злочинець займався промислом або діяв у складі банди;
  - с) злочинів, пов'язаних з режимом націонал-соціалізму;
  - д) злочинів, передбачених § 44 цього Закону;
2. для відвернення суттєвої загрози для громадської безпеки, зокрема для попередження загрози скоєння злочинів.

§ 5 абз. 1 не застосовується. Заборони використання відповідно до положень Кримінально-процесуального кодексу залишаються в силі.

(2) Можна використовувати і інші матеріали, якщо це необхідно для переслідування інших злочинів, в тому числі і для надання правової допомоги у кримінальних справах, а також для відвернення суттєвої загрози для громадської безпеки, зокрема для попередження загрози скоєння злочинів.

§ 24 Використання матеріалів судів і прокуратури, переданих Службі державної безпеки

(1) Стосовно використання судами і прокуратурою справ, які зберігаються у Федерального уповноваженого, замість §§ з 19 по 21, 23, з 25 по 43 застосовуються відповідні процесуальні закони. § 5 абз. 1 не застосовується у разі, якщо не йдеться про злочини у розумінні § 23 абз. 1 № 1.

(2) На вимогу Федеральний уповноважений передає зазначені в абзаці 1 реченні 1 матеріали судам, прокуратурі та поліції, якщо та діє як допоміжний орган прокуратури. Матеріали підлягають негайному поверненню, як тільки зникне необхідність у їхньому використанні.

§ 25 Використання матеріалів для цілей розвідувальних служб

(1) Матеріали, які містять персоналізовані дані про потерпілих або третіх осіб, не можуть використовуватися розвідувальними службами або на користь розвідувальних служб.

Виняток становлять матеріали, які містять персоналізовані дані про:

1. співробітників розвідки Федерації, федеральних земель або союзників і їх використання потрібне для захисту цих співробітників або розвідувальних служб, або
2. співробітників інших розвідувальних служб і вони потрібні для завдань контррозвідки

(2) Матеріали, які не містять персоналізованої інформації про потерпілих або третіх осіб, можуть використовуватися розвідувальними службами Федерації та федеральних земель або на їх користь в рамках виконання визначених законом завдань, а також розвідувальними службами союзників або в їх інтересах, якщо вони містять інформацію, яка стосується:

1. шпигунства або контррозвідки;
2. сфери насильницького екстремізму або тероризму

у розумінні Федерального Закону про захист Конституції.

(3) У випадках, передбачених абзацом 1 реченням 2 § 5 залишається в силі.

(4) У випадках, передбачених в абзаці 1 реченні 2 і абзаці 2, Федеральний міністр внутрішніх справ може видати розпорядження про безкомпенсаційну передачу матеріалів, якщо їх перебування у розпорядженні Федерального уповноваженого може зашкодити інтересам Федерації або федеральної землі. Розпорядження потребує згоди контрольного органу парламенту згідно Закону про парламентський контроль за розвідувальною діяльністю Федерації.

(5) Крім того, розвідувальними службами або на їх користь можуть використовуватися зазначені у § 26 матеріали у рамках виконання ними законодавчо визначених функцій.

§ 26 Використання службових інструкцій, організаційних схем та інших матеріалів

(1) Директиви, службові інструкції, організаційні схеми та штатні розклади Служби державної безпеки можуть використовуватися і для інших цілей за умови, якщо вони не містять персоналізованих даних про потерпілих або третіх осіб. Це ж стосується планів та переліків об'єктів та інших предметів Служби державної безпеки, зокрема креслень об'єктів, схем інженерних комунікацій та телефонних ліній.

(2) Матеріали, які не мають цільового спрямування на фізичних осіб, можуть використовуватися також і з іншими цілями за умови, що вони не містять персоналізованої інформації, яка потребує пріоритетного захисту.

§ 27 Повідомлення без клопотань до органів державної влади

(1) Якщо в ході виконання своїх обов'язків відповідно до § 37 Федеральний уповноважений виявить штатну або неофіційну діяльність на Службу державної безпеки наступних осіб:

1. осіб, які обіймають посади або виконують функції відповідно до § 20 абз. 1 літера «а» або «б»;
2. осіб, які обіймають посаду відповідно до § 20 абз. 1 № 7 літера «а»;
- з 3. до 7. (скасовані)
8. осіб, завдяки діяльності яких використання матеріалів допускається відповідно до § 20 абз. 1 № 4 або § 21 абз. 1 № 4,

він повинен з власної ініціативи повідомити про це компетентні органи.

(2) Якщо в ході виконання своїх обов'язків відповідно до § 37 Федеральний уповноважений виявить, що з матеріалів впливають дані про

1. скоєння злочину у зв'язку з діяльністю Служби державної безпеки;
2. скоєння одного із зазначених у § 23 абз. 1 № 1 літера «б» злочинів;
3. суттєву загрозу громадській безпеці;
4. наявність майна у розумінні § 20 абз. 1 № 5 та § 21 абз. 1 № 5,

він повинен з власної ініціативи повідомити про це компетентні органи.

(3) Якщо в ході виконання своїх обов'язків відповідно до § 37 Федеральний уповноважений виявить, що матеріали містять дані про шпигунство, контррозвідку,

насильницький екстремізм або тероризм у розумінні Федерального закону про захист Конституції, він повинен з власної ініціативи повідомити про це компетентні органи.

(4) Повідомлення відповідно до абзаців з 1 по 3 дозволяються лише у випадку, якщо їх можна робити і на клопотання.

§ 28 (втратив чинність)

§ 29 Цільове використання

(1) У відповідності до §§ 19 – 23, 25 та 27 передані персоналізовані дані можуть оброблятися і використовуватися лише з метою, з якою вони були передані. З іншою метою вони можуть оброблятися і використовуватися лише тоді, коли будуть виконані вимоги §§ 20 – 23 та 25.

(2) У разі, якщо персоналізовані дані про потерпілих або третіх осіб мають бути оброблені або використані з іншою метою, необхідно отримати згоду Федерального уповноваженого.

(3) Абзаци 1 і 2 застосовуються відповідно щодо персоналізованих даних у тих матеріалах, які відповідно до § 8 абз. 2 перебувають у розпорядженні державних органів.

§ 30 Повідомлення про передачу

(1) Якщо Федеральний уповноважений передає персоналізовані дані про потерпілого у відповідності до §§ 21 та 27 абз. 1, потерпілого необхідно повідомити про характер переданих даних та про їх отримувача.

(2) Обов'язок повідомлення не діє, якщо потерпілий дізнався про передачу даних в інший спосіб або якщо повідомлення потребуватиме непропорційних затрат.

(3) Повідомлення не оприлюднюється протягом періоду, стосовно якого вищий орган Федерації або федеральної землі дійшов висновку і повідомив про це Федерального уповноваженого, що розголошення факту повідомлення може загрожувати громадській безпеці або іншим чином зашкодити інтересам Федерації або федеральної землі .

§ 31 Судова перевірка рішень Федерального уповноваженого за заявою органів влади

(1) Якщо Федеральний уповноважений відхиляє клопотання органу влади про повідомлення, ознайомлення чи видачу матеріалів, рішення щодо правомірності відхилення ухвалює за заявою відповідного органу влади Вищий адміністративний суд землі у формі постанови після усного розгляду справи. Постанова оскарженню не підлягає. Попереднє провадження не передбачене. Компетентним є суд, на території округу якого знаходиться офіс Федерального уповноваженого.

(2) З особливих причин голова [суду] може відмовити або обмежити ознайомлення зі справами або їх частинами та виготовлення або надання їх витягів та копій. Ця постанова та постанова Вищого адміністративного суду землі про зобов'язання надати документи у відповідності до § 99 абз. 2 Адміністративно-процесуального кодексу оскарженню не підлягають. Крім того, сторони зобов'язані зберігати таємницю щодо фактів, які їм стали відомі завдяки ознайомленню з матеріалами.

Підрозділ третій

Використання матеріалів Служби державної безпеки для політичних та історичних досліджень, а також органами преси, радіо і телебачення

§ 32 Використання матеріалів для політичного та історичного аналізу

(1) Для досліджень з метою політичного та історичного аналізу діяльності Служби державної безпеки або механізмів панування у колишній Німецькій Демократичній Республіці або колишній радянській окупаційній зоні а також з метою політичної освіти Федеральний уповноважений за заявою надає в розпорядження наступні матеріали:

1. документи, які не містять персоналізованих даних;
2. дублікати документів, в яких анонімізовані персоналізовані дані, за винятком загальновідомої інформації;
3. документи з персоналізованими даними про:
  - співробітників Служби державної безпеки за винятком тих, кому на час діяльності на користь Служби державної безпеки не виповнилося 18 років, або
4. документи з персоналізованими даними про діячів сучасної історії, носіїв політичних функцій або посадовців, якщо йдеться про інформацію, яка стосується їхньої ролі в сучасній історії, виконання функціональних або посадових обов'язків;
5. матеріали з іншими персоналізованими даними, якщо на це є письмовий дозвіл відповідних осіб; у дозволі повинні вказуватися прізвище заявника, опис проекту та виконавці;
6. матеріали з персоналізованими даними стосовно померлих, смерть яких настала 30 років тому; цей охоронний термін може бути зменшений на десять років у випадку, якщо це необхідно для проведення наукових досліджень або реалізації законних інтересів за умови незавдання шкоди переважаючим захищеним інтересам; Якщо встановити дату смерті не можливо або якщо таке встановлення потребуватиме неспівмірних зусиль, охоронний строк закінчується через 110 років після народження; №№ з 1 по 5 зберігають свою дію;
7. додаткові матеріали з персоналізованими даними, якщо:
  - а) це необхідно для проведення наукових досліджень у вищих навчальних закладах, інших дослідницьких установах, а щодо уповноважених федеральних земель – для дослідження матеріалів Служби державної безпеки колишньої Німецької Демократичної Республіки;
  - б) використання анонімізованих даних з цією метою неможливе або ж анонімізація потребуватиме неспівмірних затрат, та
  - с) отримувач інформації є посадовою особою або особою, на яку формально поклали зобов'язання згідно Закону про формальне зобов'язання осіб, які не є державними службовцями.

Матеріали з персоналізованими даними згідно речення 1 № 3, 4 і 7 можуть надаватися лише у тому разі, якщо їх використання не зашкодить переважаючим захищеним інтересам названих в них осіб. При вирішенні цього питання необхідно звертати особливу увагу на те, чи не ґрунтувався збір інформації на очевидному порушенні прав людини.

(2) Матеріали, які згідно § 37 абз. 1 № 3 літери з «b» до «d» знаходяться на особливому зберіганні, можуть використовуватися лише зі спеціального дозволу Федерального міністра внутрішніх справ.

(3) Персоналізовані дані можуть оприлюднюватися лише тоді, коли:

1. вони є загальновідомими;
2. йдеться про інформацію про:
  - співробітників Служби державної безпеки, якщо вона не стосується діяльності на користь Служби державної безпеки до досягнення 18-річного віку, або
  - вигодоотримувачів Служби державної безпеки;
3. йдеться про інформацію стосовно діячів сучасної історії, носіїв політичних функцій або посадовців, якщо вона стосується їх ролі в сучасній історії, виконання ними своїх функціональних або посадових обов'язків, або
4. особи, щодо яких має бути оприлюднена інформація, дали на це згоду;
5. йдеться про матеріали стосовно померлих, смерть яких настала 30 років тому; цей охоронний термін може бути зменшений на десять років у випадку, якщо це необхідно для проведення наукових досліджень або реалізації законних інтересів за умови незавдання шкоди переважаючим захищеним інтересам. Якщо встановити дату смерті не можливо або якщо таке встановлення потребуватиме неспівмірних зусиль, охоронний строк закінчується через 110 років після народження; №№ з 1 по 4 зберігають свою дію.

Оприлюднення зазначених у реченні 1 № 2 і 3 персоналізованих даних не повинне шкодити переважаючим захищеним інтересам вказаних осіб. При вирішенні цього питання необхідно звертати особливу увагу на те, чи не ґрунтувався збір інформації на очевидному порушенні прав людини. Персоналізовані дані згідно речення 1 № 5 можуть бути оприлюднені лише тоді, коли оприлюднення не завдасть шкоди переважаючим захищеним інтересам інших осіб.

(4) Положення абзаців 1 і 3 відповідно застосовуються і з метою політичного та історичного аналізу націонал-соціалістичного минулого.

§ 32а Повідомлення

(1) Якщо планується надання доступу до матеріалів згідно § 32 абз. 1 речення 1, необхідно заздалегідь повідомити осіб, яких це стосується, про цей факт та про зміст інформації для того, щоб вони могли висловити заперечення проти надання доступу до цих матеріалів. Федеральний уповноважений враховує ці заперечення при проведенні передбаченого § 32 абз. 1 зважуванні інтересів. Якщо при цьому не досягається згоди, доступ до матеріалів може бути наданий лише через два тижні після повідомлення про результат зважування інтересів.

(2) Від повідомлення можна відмовитися уразі, якщо немає підстав побоюватися завдання шкоди захищеним інтересам відповідних осіб, повідомлення є неможливим або воно було б можливим лише за непропорційних зусиль.

§ 33 Процедура

(1) Ознайомлення з матеріалами з метою дослідження і політичної освіти може відбуватися в центральній установі Федерального уповноваженого або в одному з філіалів.

(2) З огляду на важливість або стан збереження матеріалів ознайомлення з ними може обмежуватися ознайомленням з дублікатами.

(3) Якщо ознайомлення з матеріалами дозволене, то на вимогу можуть бути видані дублікати матеріалів; це положення не застосовується щодо § 32 абз. 1 речення 1 № 7.

(4) Дублікати, видані у відповідності до абзацу 3, отримувач не може використовувати з іншою метою або передавати їх іншим органам.

(5) Ознайомлення з ще не дослідженими матеріалами не допускається.

§ 34 Використання матеріалів органами преси, радіо, телебачення та кінематографом

(1) Положення §§ 32 – 33 розповсюджуються відповідно на використання матеріалів органами преси, радіо, телебачення та кінематографом, їх допоміжними підприємствами і особами, які виконують редакційні та журналістські функції.

(2) Якщо публікація персоналізованої інформації в телерадіокомпаніях федерального права спричинила спростування з боку осіб, названих в цих публікаціях, спростування додаються до персоналізованих даних і зберігаються разом з ними. Повторне оприлюднення матеріалів можливе лише разом зі спростуваннями.

Розділ четвертий

Федеральний уповноважений з матеріалів Служби державної безпеки

§ 35 Федеральний уповноважений з матеріалів Служби державної безпеки колишньої Німецької Демократичної Республіки

(1) Федеральний уповноважений з матеріалів Служби державної безпеки колишньої Німецької Демократичної Республіки має статус федерального відомства у складі вищого федерального органу, який відповідає за культуру та ЗМІ. Він має центральну установу у Берліні і може утримувати філіали у федеральних землях Берлін, Бранденбург, Мекленбург - Передня Померанія, Саксонія, Саксонія-Ангальт і Тюрінгія.

(2) Керівник відомства обирається Німецьким Бундестагом більш ніж половиною голосів від конституційного складу парламенту. На момент виборів він має досягти 35-річного віку. Назва посади обраного Уповноваженого відповідає назві відомства. Він призначається на посаду Федеральним президентом.

(3) Федеральний уповноважений складає перед керівником вищого федерального органу з питань культури і ЗМІ присягу наступного змісту:

«Присягаю віддавати всі сили на благо німецького народу, примножувати користь для нього, відвертати від нього шкоду, дотримуватися і захищати Основний закон та закони Федерації, сумлінно виконувати свої обов'язки і справедливо ставитися до кожного. Хай допоможе мені Бог».

Присягу можна складати і без релігійної клятви.

(4) Термін повноважень Федерального уповноваженого складає п'ять років. Можливе переобрання ще на один термін.

(5) У відповідності до цього Закону Федеральний уповноважений перебуває з Федерацією у публічно-правових посадових відносинах. Він є незалежним у виконанні своїх

посадових обов'язків і підкоряється лише Закону. Він підлягає правовому нагляду з боку Федерального уряду. Службовий нагляд здійснює вищий федеральний орган, відповідальний за питання культури та ЗМІ.

§ 36 Правовий статус Федерального уповноваженого

(1) Виконання посади Федеральним уповноваженим починається з вручення грамоти про призначення. Перебування на посаді закінчується:

1. зі збіганням терміну повноважень;
2. зі звільненням з посади.

Федеральний президент звільняє Федерального уповноваженого на його вимогу або на пропозицію Федерального уряду за наявності підстав, які уможливають звільнення з посади призначеного пожиттєво судді. У разі закінчення повноважень Федеральний уповноважений отримує підписану Федеральним президентом грамоту. Звільнення набуває чинності з врученням грамоти. На клопотання вищого федерального органу, відповідального за справи культури та ЗМІ, Федеральний уповноважений зобов'язаний продовжувати виконувати обов'язки до призначення свого наступника.

(2) Федеральний уповноважений не має права суміщати свою посаду з будь-якою іншою оплачуваною посадою, підприємницькою діяльністю та іншою роботою та входити до складу керівництва або наглядової ради, або ради директорів підприємства, спрямованого на отримання прибутку, а також до складу уряду або законодавчого органу Федерації чи федеральної землі. Він не має права давати за винагороду позасудові експертні висновки.

(3) Федеральний уповноважений зобов'язаний повідомляти вищий федеральний орган, відповідальний за питання культури та ЗМІ, про подарунки, які він отримує у зв'язку з діяльністю на своїй посаді. Федеральний орган, відповідальний за питання культури та ЗМІ, ухвалює рішення щодо використання подарунків.

(4) Після завершення перебування на посаді Федеральний уповноважений зобов'язаний зберігати таємницю щодо справ, які стали йому відомі завдяки посадовій діяльності. Це не стосується повідомлень зі сфері службового спілкування або фактів, які є очевидними або за своїм значенням не потребують збереження в таємниці. Федеральний уповноважений не може, навіть якщо він вже не перебуває на посаді, без дозволу вищого федерального органу з питань культури та ЗМІ давати свідчення або робити заяви стосовно цих справ ні в судах, ні поза судами. Зберігає силу законодавчо визначений обов'язок повідомляти про злочини та – в разі виникнення загрози для вільного демократичного суспільного устрою – виступати на його захист.

(5) У дозволі давати свідчення як свідок може бути відмовлено лише у випадку, якщо свідчення можуть зашкодити благу Федерації або федеральній землі Німеччини, або серйозно загрозити або суттєво утруднити виконання державних функцій. У дозволі на виготовлення експертного висновку може бути відмовлено у разі, коли це може зашкодити службовим інтересам. § 28 Закону про Федеральний Конституційний Суд у редакції, опублікованій 12 грудня 1985 року (Федеральний вісник законів I, с. 2229), залишається в силі.

(6) Починаючи з початку календарного місяця, з якого починається виконання посадових обов'язків, і до кінця місяця, коли виконання посадових обов'язків закінчується, а у випадку, передбаченому абзацом 1 реченням 6 – до кінця місяця, в якому закінчується

виконання обов'язків, Федеральний уповноважений отримує заробітну плату у розмірі окладу федерального чиновника тарифного розряду В 9. Федеральний Закон про витрати на відрядження та Федеральний Закон про відшкодування витрат, пов'язаних з переїздом, діють відповідно. У решті випадків застосовуються § 12 абз. 6, а також §§ 13 – 20 і 21а абз. 5 Закону про федеральних міністрів з тією відмінністю, що замість чотирирічного терміну повноважень за § 15 абз. 1 Закону про федеральних міністрів діє п'ятирічний термін повноважень, а замість тарифного розряду В 11 у § 21а абз. 5 Закону про федеральних міністрів діє тарифний розряд В 9. На відміну від речення 3 у поєднанні з §§ 15 – 17 та 21а абз. 5 Закону про федеральних міністрів, пенсія Федерального уповноваженого обчислюється з урахуванням часу перебування на посаді як стажу, який зараховується до пенсії з відповідним застосуванням Закону про забезпечення державних службовців, якщо це виявиться більш вигідним і Федеральний уповноважений безпосередньо перед обранням на цю посаду був державним службовцем або суддею і перебував на посаді, яка зазвичай передує переходу на тарифний розряд В 9.

§ 37 Функції і повноваження Федерального уповноваженого

(1) У відповідності до цього Закону Федеральний уповноважений має наступні функції та повноваження:

1. Реєстрація матеріалів Служби державної безпеки;
2. Оцінка, упорядкування, дослідження, зберігання та адміністрування матеріалів на засадах архівної справи;
3. Адміністрування матеріалів у центральному архіві центральної установи та у регіональних архівах філіалів; окремо зберігаються:
  - a) передані Службі державної безпеки матеріали судів і прокуратури;
  - b) дублікати згідно з § 11 абз. 2 речення 2;
  - c) матеріали щодо співробітників розвідувальних служб Федерації, федеральних земель та союзників;
  - d) матеріали:
    - про співробітників інших розвідувальних служб
    - з технічними та подібними професійними інструкціями або описами щодо можливостей використання засобів і методів у галузі розвідки, контррозвідки або тероризму,за умови, якщо в кожному окремому випадку Федеральний міністр внутрішніх справ заявить, що оприлюднення цих матеріалів може становити загрозу громадській безпеці або інтересам Федерації або федеральних земель;

стосовно окремого зберігання згідно з літерами b – d діють положення про поводження з секретними матеріалами категорії секретності «таємно» або «конфіденційно» та вище;

4. Надання довідок, повідомлень з документів, надання можливості ознайомлення з матеріалами, видача матеріалів;
5. Дослідження діяльності Служби державної безпеки шляхом інформування громадськості про структуру, методи та спосіб дії Служби державної безпеки; стосовно оприлюднення персоналізованих даних застосовується § 32 абзац 3; оприлюднення може також відбуватися і з використанням інформаційних та комунікаційних систем;
6. Підтримка досліджень та політичної освіти при історичному і політичному аналізі діяльності Служби державної безпеки шляхом надання можливості ознайомлення з матеріалами та видачі дублікатів матеріалів, а також підтримка закладів і

меморіальних установ з дослідження історії колишньої Німецької Демократичної Республіки або колишньої радянської окупаційної зони при документуванні діяльності Служби державної безпеки;

7. Інформування і консультування фізичних осіб, інших недержавних організацій та державних установ; інформування та консультування може провадитися і в філіалах;
8. Створення і утримання документаційних та експозиційних центрів.

(2) При виконанні своїх функцій Федеральний уповноважений забезпечує дотримання єдиних засад.

(3) На клопотання Німецького Бундестагу Федеральний уповноважений подає звіт про свою діяльність. В інших випадках звіт подається не рідше, ніж один раз на два роки, вперше – до 1 липня 1993 року. Починаючи з другого регулярного звіту, Федеральний уповноважений повинен повідомляти, в якому обсязі і в який період матеріали вірогідно вже не будуть потрібні для виконання його функцій. На запит Німецького Бундестагу або Федерального уряду Федеральний уповноважений повинен надавати експертні висновки та звіти. Федеральний уповноважений може в будь-який час звернутися до Німецького Бундестагу. У справах законодавчого органу він подає звіт безпосередньо цьому органу.

§ 37а Працевлаштування працівників Служби державної безпеки

Працевлаштування співробітників Служби державної безпеки у Федерального уповноваженого з матеріалів Служби державної безпеки колишньої Німецької Демократичної Республіки, за винятком речення 2, не допускається. Колишні співробітники Служби державної безпеки, які на момент набрання чинності цими положеннями працювали у Федерального уповноваженого, переводяться у відповідності до їх здібностей та з урахуванням їх соціальних потреб на іншу рівноцінну посаду в структурі федеральної адміністрації, якщо це для них у кожному окремому випадку буде прийнятно; це положення не застосовується, якщо при прийомі на роботу співробітники Федерального уповноваженого під час співбесіди приховали свою діяльність на Службу державної безпеки. При оцінці прийнятності [переведення] необхідно звертати особливу увагу на зацікавленість співробітників у рівноцінному робочому місці, а також на особисті та сімейні обставини.

§ 38 Уповноважені федеральних земель, відносини з Федеральним уповноваженим

(1) Відповідно до § 37 для підтримки діяльності Федерального уповноваженого у виконанні його функцій можуть бути запроваджені посади земельних уповноважених з матеріалів Служби державної безпеки колишньої Німецької Демократичної Республіки у федеральних землях Берлін, Бранденбург, Мекленбург - Передня Померанія, Саксонія, Саксонія-Ангальт і Тюрінгія. Подальші подробиці регулюються законодавством федеральних земель.

(2) Федеральний уповноважений надає земельним уповноваженим можливість висловитися стосовно специфічних особливостей федеральних земель у застосуванні матеріалів згідно з Розділом третім цього Закону.

(3) Законодавство федеральних земель може передбачати консультування земельними уповноваженими сторін при реалізації їхніх прав у відповідності до §§ 13 – 17. Ця робота може поширюватися і на психологічне та соціальне консультування по завершенні процедури відповідно до § 12.

§ 39 Дорадча рада

(1) При Федеральному уповноваженому створюється Дорадча рада. Дорадча рада складається з:

1. дев'яти членів, яких пропонують землі Берлін, Бранденбург, Мекленбург - Передня Померанія, Саксонія, Саксонія-Ангальт і Тюрінгія, та
2. восьми членів, які обираються Німецьким Бундестагом.

Члени Дорадчої ради призначаються вищим федеральним органом, відповідальним за питання культури та ЗМІ, на п'ятирічний термін.

(2) Федеральний уповноважений інформує Дорадчу раду про принципові або інші важливі справи та обговорює їх з нею. Дорадча рада консулює Федерального уповноваженого насамперед з наступних питань:

1. Повна реєстрація матеріалів Служби державної безпеки та оцінка матеріалів згідно з § 10;
2. Визначення архівних засад щодо оцінки, упорядкування, дослідження, зберігання та адміністрування матеріалів;
3. Визначення єдиних принципів надання можливості ознайомлення з матеріалами та їх видачі;
4. Визначення критеріїв оцінки у випадках, передбачених § 20 абз. 1 № 6 і 7, та § 21 абз. 1 № 6 і 7;
5. Визначення пріоритетів щодо заяв окремих осіб та клопотань державних і недержавних органів;
6. Визначення функцій філіалів у їхній дорадчій діяльності;
7. Робочі програми з розслідування діяльності Служби державної безпеки та інформування громадськості, та
8. Підтримка досліджень і політичної освіти.

Крім того, Дорадча рада здійснює попереднє обговорення щодо сфер діяльності згідно з § 37 абз. 3 речення 1.

(3) Дорадча рада ухвалює регламент, який потребує затвердження федеральним урядом.

(4) При призначенні члени дорадчої ради зобов'язуються зберігати таємницю стосовно неpubлічної персоналізованої інформації, яка стане їм відомою при здійсненні своєї діяльності, та іншої конфіденційної інформації, яка стане їм відомою при здійсненні своєї діяльності. Обов'язок нерозголошення таємниці зберігається і по завершенні членства у Дорадчій раді.

(5) У важливих питаннях Дорадча рада може у будь-який час звернутися до Німецького Бундестагу.

§ 39a Науково-консультативний орган

(1) З метою консулювання Федерального уповноваженого при науковому розслідуванні діяльності Служби державної безпеки, а також при розробці концепції його дослідницької діяльності, створюється науково-консультативний орган, який складається з дев'яти членів. Науково-консультативний орган здійснює науковий супровід дослідницької

роботи та публікаційної діяльності Федерального уповноваженого та сприяє і підтримує співпрацю і обмін інформацією між Федеральним уповноваженим та іншими науковими установами.

(2) Німецький Бундестаг пропонує дев'ятьох осіб, які відзначаються своїми особливими пізнаннями в галузі досліджень колишньої Німецької Демократичної Республіки, диктатур, комунізму, порівняльної історії сучасності або структури, методів та способу діяльності спецслужб. Вищий федеральний орган, який відповідає за питання культури та ЗМІ, призначає членів [науково-консультативного органу] на термін п'ять років. Можливе одноразове повторне призначення.

(3) При призначенні члени науково-консультативного органу зобов'язуються зберігати таємницю стосовно персоналізованої інформації, яка стане їм відомою при здійсненні своєї діяльності, і яка не є загальновідомою. Обов'язок нерозголошення таємниці зберігається і по завершенні членства у науково-консультативному органі.

§ 40 Заходи щодо збереження матеріалів

(1) Федеральний уповноважений вживає у своєму відомстві організаційних і технічних заходів, необхідних для забезпечення матеріалів від несанкціонованого доступу.

(2) Зокрема, необхідно забезпечити, щоб:

1. співробітники Федерального уповноваженого отримували доступ до матеріалів та систем обробки даних виключно в рамках доручених завдань і кожен доступ до матеріалів протоколювався з зазначенням його приводу;
2. не допускалося несанкціонованого виготовлення засобів архівного пошуку та несанкціонованого введення інформації, а також несанкціонованого ознайомлення із інформацією, що зберігається, її зміни або видалення;
3. не менше, ніж протягом десяти років після закінчення обробки матеріалів велось документування того, які матеріали чи інформація з матеріалів надавалися чи передавалися, в який час і кому. У відповідності до § 2 абз. 1 Федерального Закону про архівну справу, після спливання терміну зберігання матеріали, які були створені внаслідок ведення документації, необхідно запропонувати Федеральному архіву;
4. згодом можна було визначити і перевірити, яка інформація і в який час була введена у системи обробки даних;
5. будівлі, в яких зберігаються матеріали Служби державної безпеки, були захищені від несанкціонованого доступу;
6. сторонні особи не мали доступу до архівів і систем обробки даних, за допомогою яких обробляється інформація з матеріалів;
7. матеріали не могли читати, копіювати, змінювати, знищувати або видаляти неуповноважені особи;
8. матеріали та носії інформації при транспортуванні не могли читати, копіювати, змінювати або знищувати неуповноважені особи;
9. загальна внутрішня організація відомства була влаштована таким чином, щоб вона відповідала вимогам захисту інформації.

§ 41 Автоматизовані процедури, обробка інформації за дорученням

(1) Федеральний уповноважений може автоматизовано обробляти персоналізовану інформацію з матеріалів Служби державної безпеки лише в тій мірі, в якій це необхідно

для виконання його обов'язків. Стосовно інформації, яка обробляється автоматизовано, застосовується § 20 Федерального Закону про захист даних.

(2) Створення автоматизованих методів видачі запитів з метою передачі повідомлень не допускається. § 37 абз. 1 № 5 залишається в силі.

(3) Обробка інформації з матеріалів на доручення допускається лише тоді, коли її обробка у відомстві Федерального уповноваженого неможлива або потребуватиме непропорційних зусиль, а підрядник був обраний з особливим урахуванням його придатності саме щодо поводження з такою інформацією. Підрядник може обробляти інформацію виключно у відповідності з інструкціями Федерального уповноваженого.

§ 42 Збори і платежі

(1) З метою покриття адміністративних витрат за надання індивідуальних державних послуг згідно з §§ 13 і 15 – 17 недержавній організації згідно з § 19 у поєднанні з §§ 20, 21 та 26, а також відповідно до §§ 32 і 34 стягуються збори і платежі. Збори стягуються також і у разі скасування або відкликання адміністративного акту або відмови або відкликання заяви на надання індивідуальної державної послуги, а також відхилення або відкликання заперечення. Збори і платежі не стягуються за надання інформаційних довідок потерпілим, третім особам та близьким родичам пропалих безвісти або померлих, а також за надання можливості ознайомитися з документами.

(2) Член уряду, відповідальний за питання культури і ЗМІ, шляхом урядового розпорядження без погодження з Бундесратом визначає, у яких випадках стягується плата за послуги; він встановлює ставки зборів і повинен передбачити в урядовому розпорядженні або фіксовані ставки, або мінімальний і максимальний розмір зборів. В урядовій постанові може бути передбачене відшкодування платежів з відхиленням від положень Федерального закону про мита і збори.

§ 43 Пріоритет цього Закону

Положення цього Закону мають перевагу над положеннями інших законів, які дозволяють передачу персоналізованої інформації. За винятком положень про контроль захисту інформації, Федеральний Закон про захист інформації не застосовується, якщо у § 6 абз. 9 і § 41 абз. 1 речення 2 цього Закону не передбачене інше.

§ 44 Кримінально-правові норми

Публічне оприлюднення захищених цим Законом оригіналів матеріалів або дублікатів оригіналів матеріалів з персоналізованою інформацією про потерпілих або третіх осіб, повного дослівного тексту або суттєвих його частин карається позбавленням волі на термін до трьох років або грошовим штрафом. Це положення не застосовується, якщо потерпілий або третя особа дали згоду на оприлюднення.

§ 45 Положення про штрафи

(1) Адміністративне правопорушення здійснює той, хто зумисно або з недбалості:

1. всупереч § 7 абз. 3 не подає або невчасно подає відповідну заяву;
2. всупереч § 9 абз. 1 речення 1 і абз. 2 на вимогу Федерального уповноваженого не передає або невчасно передає матеріали або копії і інші дублікати матеріалів, або
3. всупереч § 9 абз. 3 не переуступає матеріали Федеральному уповноваженому.

(2) Адміністративне правопорушення може каратися грошовим стягненням у розмірі до двохсот п'ятдесяти тисяч євро.

(3) Адміністративним органом у розумінні § 36 абз. 1 № 1 Закону про адміністративні правопорушення є Федеральний уповноважений.

§ 46 Звільнення від відповідальності

Особа, яка заволоділа матеріалами Служби державної безпеки шляхом скоєння кримінального правопорушення, звільняється від покарання у разі, якщо вона протягом трьох місяців після набрання чинності цим Законом виконає передбачений у § 7 абз. 3 обов'язок щодо повідомлення.

§ 46а Обмеження основних свобод

Відповідно до цього Закону обмежується таємниця листування, поштових відправлень і конфіденційність телекомунікаційних даних (стаття 10 Основного закону).

§ 47 Скасування положень, процедура збереження статусу посадової особи

(1) Скасовуються положення Додатку I Глави II Розділу В підрозділу II № 2 літера «b» Договору про об'єднання Німеччини від 31 серпня 1990 року (Федеральний вісник законів II стор. 885, 912).

(2) Правовий статус посадових осіб, які були призначені на основі зазначених в абзаці 1 положень, і перебували на посаді на момент набрання чинності цим Законом, регулюється цим Законом. Перехідні положення щодо окладів та соціального забезпечення, які були ухвалені на основі Закону про об'єднання Німеччини, застосовуються відповідно.

§ 48 (Набуття чинності)